

Göteborgs Stad

Stadsbyggnadskontoret

Samrådsredogörelse

Datum: 2015-05-19
Diarienummer: 386/12

Christer Persson
Telefon: 031-368 18 56
E-post: formamn.efternamn@sbk.goteborg.se

Detaljplan för Gunnilse centrum inom stadsdelen Angered i Göteborg

Samrådsredogörelse

Handläggning

Byggnadsnämnden beslöt den 26 november 2013 att genomföra samråd för detaljplane-förslaget. Förslaget har sänts för yttrande enligt bifogad lista över samråds-krets under tiden 22 januari - 4 mars 2014.

Förslaget har under samma tid varit tillgängligt på stadsbyggnadskontoret och på stadsdelsbiblioteket i Hjällbo. Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida: www.goteborg.se/planochbyggprojekt/

Ett samrådsmöte med drygt 100 medborgare hölls den 5 februari i Angereds församlingshem.

Efter samrådstiden har planområdet utökats med ett område öster om Angereds kyrka. Berörda fastighetsägare med flera inbjöds därför till ett extra samrådsmöte den 10 juni 2014. Elva personer deltog.

Sammanfattning

Allvarligaste invändningen bland inkomna synpunkter gäller ombyggnaden av väg 190 och den barriäreffekt som denna bedöms utgöra samt att vägen kommer att sakna markerade övergångsställen eller planskilda över- eller undergångar i anslutning till cirkulationerna.

Svenska kyrkan vill inte att marken väster om kyrkan bebyggs. De vill också se en omläggning av trafiken vid kyrkan för att öka trafiksäkerheten.

Dessutom bedömer Länsstyrelsen inte att planområdets belägenhet motiverar avsteg från gällande riktvärden för trafikbuller.

Kontoret är väl medvetet om den barriär som nya Gråbovägen kan komma att utgöra men har trots det bedömt att den möjlighet till gångbro över väg 190 som tillkommit efter samrådet tillsammans med den planskilda gatukorsning som föreslås är tillräcklig för att de negativa effekterna av vägen ska vara acceptabla. Trafikverket bedömer att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra.

Trafiksituationen runt kyrkan har setts över ihop med företrädare för Svenska kyrkan. Markanvändningen väster om kyrkan har ändrats från förskola och bostäder till begravningsplats. Skolan flyttas västerut.

Vad gäller avsteg från riktvärden för trafikbuller anser kontoret att man kan göra detta avsteg. Gestaltningen av området med en relativt tät kvartersbebyggelse är dessutom helt avhängig detta. Med tanke på att jordbruksmark tas i anspråk och att ett av syftena med planen är att bygga nära kollektivtrafik och service samt att skapa bättre förutsättningar för ett bilfritt liv även för befintliga boende i området bedömer kontoret det som nödvändigt att göra dessa avsteg.

Framförda synpunkter har i övrigt till stor del kunnat beaktas genom mindre ändringar i planhandlingarna.

Kopior av samtliga yttranden har överlämnats till fastighetskontoret, fastighetsägare och berörda konsulter för kännedom och eventuellt beaktande vid planens genomförande.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Personnamn anges inte. Synpunkterna finns i sin helhet på stadsbyggnadskontoret.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

Fastighetsnämnden tillstyrker det förelagda planförslaget för Gunnilse Centrum och rekommenderar fortsatt detaljplanearbete och påpekar att eventuell efterfrågan på trygghetsboende bör studeras samt att skolutbyggnaden bör ske i ett tidigt skede då behovet i stadsdelen redan idag är stort.

Göteborg Energi Nät AB menar att samrådshandlingarna inte tillgodoser det framtida behovet. Vid fullständig utbyggnad finns ett ökat elbehov på ca 4-5 MW. För att täcka elbehov inom det spridda programområdet krävs minst tre nya nätstationer med tillhörande kabelförband. Tre E-områden bör därför planeras in. En nätstation bör placeras i anslutning till nya verksamheter mellan gamla Gråbovägen och väg 190:s nya sträckning i höjd med Ekåsvägen. Ytterligare en nätstation placeras i anslutning till det planerade torget i områdets östra del samt en i anslutning till Stommavägen.

Befintlig luftledning 20 kV för vidare matning till Olofstorp kommer enligt plan raseras efter att denna kablifieras i samband med den kommande byggnationen för Olofstorp centrum.

Kommentar: Plankartan har kompletterats med ytterligare tre E-områden.

Kretslopp och Vatten påpekar att avfallsutrymmena ska vara lättillgängliga både för dem som hämtar och för dem som ska lämna avfall. Avstånd mellan sopbil och avfallsutrymme får inte överstiga 25 meter. Maximalt 10 meter bör eftersträvas.

Om parkering inkluderas i de 4,5 meter breda kvartersgatorna så blir det en för smal väg för att sopbilar ska kunna ta sig fram där. Två av kvartersgatorna är inte genomgående och har prickade vändzoner på plankartan, de är dock inte dimensionerade för sopbilar och behöver justeras om sopbilarna ska köra på de gatorna.

Angöringsplats för sopbil vid tömning behöver vara väl genomtänkt och ingen backning eller backvändning får förekomma i närheten av skola och förskola.

Vid byggnation som medför att återvinningsplatsen måste flyttas ska kontakt tas med Förpacknings- och tidningsinsamlingen och Kretslopp och vatten för samordning av byggloven. Är det fastighetskontoret som initierat planarbetet och kommer de stå för kostnaden för flytten av återvinningsplatsen?

Allmän VA-ledningsutbyggnad inom planområdet bedöms till ca 1800 meter. Planområdet berör även befintliga ledningssträckor, av vilka ca 850 meter kommer att behöva flyttas. Önskvärt är att befintliga ledningssträckor inom kvartersmark för skola och samlingslokal i planområdets östra del kan behållas. Ledningsrätt kommer att krävas för Kretslopp och vattens ledningar inom kvartersmark.

Dricksvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät när detta blivit utbyggt. Kapaciteten på allmänt ledningsnät för dricksvatten medger uttag av brandvatten motsvarande områdestyp AI; VAV publikation P 83. Lägsta normala vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivån +107. I de fall högre vattentryck önskas får detta ordnas och betalas av fastighetsägaren.

Avlopps nätet inom kvartersmark ska utformas som duplikatsystem med skilda ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten. Spillvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät när detta blivit utbyggt. Ledningsnätet planeras att byggas som ett självfallssystem.

Dagvattenanslutning kan ske till allmänt ledningsnät när detta blivit utbyggt. Dagvattnet ska fördröjas i magasin inom kvartersmark innan det avleds vidare till allmän dagvattenledning eller dike.

Vid trädplantering gäller som grundregel att ett skyddsavstånd på 4 m mellan trädets rothals och ytterkant ledning skall hållas. Avsteg från grundregeln kan göras endast i speciella fall och efter godkännande från Kretslopp och vatten som då kan komma att ställa krav på att skyddsåtgärder. Vid avsteg från grundregeln ska avtal tecknas som anger att Kretslopp och vatten ej svarar för eventuella skador på träd eller ledningar, till exempel vid rotinträngning eller schaktarbeten.

Kostnaden för utbyggnad av allmänna VA-ledningar på en sträcka av ca 1800 meter bedöms till ca 21 Mkr. Kostnaden för omläggning av ca 900 meter ledningssträcka bedöms till ca 10 Mkr. Generellt gäller att påkallande part bekostar erforderlig ledningsomläggning. Merparten av ledningsomläggningen orsakas av ombyggnaden av väg 190. Anläggningsavgifterna för vatten och avlopp har beräknats till ca 20 Mkr enligt VA-taxa för år 2014. Mervärdesskatt tillkommer.

Kommentar: Planhandlingarna har kompletterats med ovanstående information och synpunkter. Kvartersgatorna är cirka 7 meter breda och uppfyller därmed de krav som ställs på gatubredd.

Kulturnämnden ser positivt på att planområdet har utökats till att även innefatta kyrkan och det f.d. skolhuset och att skyddsbestämmelser har införts för skolhuset och församlingshemmet. De anser dock att även det före detta ålderdomshemmet och prästbostället bör omfattas av skyddsbestämmelser, då även de har ett starkt samband med kyrkbyn och är välbevarade.

Vidare ser nämnden positivt på att platsen nordväst om kyrkan där äldre bybebyggelse har funnits, i förslaget har planlagts som obebyggd mark/bete. De ställer sig dock frågande till att ytan samtidigt medger samlingslokal.

För att kunna uppleva sambandet mellan bybebyggelse och kyrkomiljö anser förvaltningen att den obebyggda, öppna markytan väster om kyrkan bör utökas och att eventuell bebyggelse bör förskjutas ytterligare västerut. Bebyggelsen bör begränsas till en våning samt förses med hänsynsbestämmelse i planen.

Det finns lagskyddade fornlämningar inom detaljplaneområdet. Om exploateringsplanerna går vidare ska kontakt tas med Länsstyrelsen för att klargöra förutsättningarna för bevarande av fornlämning respektive utreda villkoren för förundersökning respektive slutundersökning.

Viktiga siktlinjer mellan kyrkan och olika punkter i omgivningarna bör hållas öppna och studeras mer ingående vid höjdsättning och placering av eventuell tillkommande bebyggelse.

För att långsiktigt bevara murrester och gärdesgårdar anser vi att även dessa bör förses med skyddsbestämmelser i planen.

Förvaltningen är ense med planförfattarna om att området kan lämpa sig för en förtätning men det är viktigt att det sker i samklang med det bevarade kulturlandskapet och med hänsyn till bymiljön.

Kommentar: Plangränsen har reviderats och utökats så att den även omfattar det gamla ålderdomshemmet som nu också fått skyddsbestämmelse. Den före detta prästbostaden har dock inte bedömts nödvändig att skydda med bestämmelse i plankartan.

Platsen nordväst om kyrkan har prickats i plankartan och medger därför inte att någon byggnad uppförs. Bestämmelsen C₂, samlingslokal markerar områdets tillhörighet till kyrkan.

Området väster om kyrkan kommer att lämnas för framtida kyrkogård. Förskoletomten har flyttats till en placering allra längst i väster av denna mark.

Fornlämningar inom planområdet har införts på plankartan och innebär att exploatering i berörda delar medför ytterligare arkeologiska utredningar och ev. utgrävningar.

Siktlinjen mellan kyrkan och Gunnilseskolan har beaktats så att den tillåtna byggnadshöjden för tillkommande bebyggelse längs stråket endast tillåts i två våningar. Detta ger en bevarad siktlinje mot kyrkan och obruten trädrida i fonden.

Skyddsbestämmelser för gärdesgårdar har inte införts i planen.

Lokalnämnden har inget att erinra.

Miljö- och klimatnämnden menar att det finns en konflikt mellan översiktsplanen och det ännu inte antagna översiktsplanetillägget för jordbruksområden. Det senare bör redigeras eftersom det står i strid med översiktsplanen.

Nämnden är tveksam till om naturstråket kring bäcken är tillräckligt brett för att bevara den befintliga karaktären. Vidare anser man att man av hänsyn till skogsbrynet och dess innehåll av naturvårdsintressanta lövträd och död ved bör flytta gränsen för kvartersmark till åkerkanten.

Ledningsdragning och andra anläggningar bör undvikas i deponin Janssons grop, eftersom det kan innebära explosionsrisk. Förekomsten av markföroreningar i Janssons grop innebär att det kommer att krävas utförligare markundersökningar i samband med byggskede.

Nämnden bedömer att avsteg från riksdagens riktvärde för trafikbuller kan göras för berörda flerbostadshus, med utgångspunkt i planerad tät kvartersstruktur och möjlighet till tyst eller ljuddämpad sida. Detta under förutsättningar att tillgång till kollektivtrafik säkras samt att inga bostäder får en ekvivalent ljudnivå över 60 dBA.

Vidare förutsätter nämnden att miljöanpassat byggande tillämpas på stadens mark samt att en dialog om detsamma förs med privata exploatörer.

Kommentar: Detaljplanen är förenlig med Översiktsplan för Göteborg. I det hösten 2013 utställda förslaget tillägg till översiktsplan för jordbruksområden markeras delar av planområdet Gunnilse centrum som område för jordbruk utanför detaljplan, vilket kommer att ändras innan tillägget till översiktsplan antas.

Stråket kring bäcken har stämts av med Park- och naturförvaltningen och utökats till cirka 20 meter. Även skogsbrynet och gränsen för kvartersmark har flyttats så att brynet bevaras i sin helhet.

Ledningsdragningar eller andra anläggningar planeras inte i "Janssons grop". Den markmiljöutredning som gjorts bedömer att riskerna för metangas bör beaktas inför bostadsbyggnation i anslutning till Janssons grop. Trots att spridningsrisken är begränsad bör gasfrågan beaktas i detaljplanens genomförandeskede. För att få relevant underlag bör eventuella utredningar göras i ett skede då man vet mer i detalj vad som ska byggas. Vid markanvisning ställs från kommunen krav på att bebyggelsen ska vara energi- och resurseffektiv.

Park- och naturnämnden anser att stråken och passagera i nord-sydlig riktning över ny väg 190 och gamla Gråbovägen behöver studeras noggrannare så att inte en befintlig barriär ersätts av två nya. Planarbetet behöver säkerställa att värdefull vegetation, bäcken och gärdsgårdar kan bevaras i största möjliga mån vilket behöver utredas noggrannare. En naturinventering och inmätning av viktiga träd behöver göras. Området kring bäcken behöver sannolikt breddas för att rymma rekreativvärden, ökade vattenmängder och befintlig trädridå. Norr om bäcken finns en befintlig stig som saknas i planförslaget. Förvaltningen anser att stigen är av en sådan stor kvalitet i området att förutsättningar bör ges för att den kan ligga kvar. Bron över bäcken bör planläggas som allmän plats/lokalgata i stället för allmän plats/natur då biltrafik planeras på bron.

En zon på 10-15 m mellan exploatering och befintligt skogsbryn vid bostadsbebyggelsens södra del bör vara kvartersmark för att undvika skuggkonflikter här liksom generellt i hela planen.

Området "Janssons grop" saknar detaljplan, ingår inte i denna detaljplan och ägs inte av kommunen varför förvaltningen inte känner sig trygg med att en bollplan redovisas här.

Kommentar: Stråket kring bäcken har utökats till ca 20 meter så att stig och bäckfåra kan bevaras i sin helhet. Även skogsbrynet och gränsen för kvartersmark har flyttats så att brynet bevaras. En av broarna över bäcken har planlagts som allmän plats vilket är tillräckligt för att trafikförsörja denna del. Bollplanen på "Janssons grop" har tagits bort ur illustrationskartan. Lek- och rekreationsytor bedöms kunna tillgodoses inom detaljplaneområdet.

Räddningstjänsten Storgöteborg påpekar att man i kontakt med Trafikverket måste säkerställa vilken typ av bullerskydd som ska uppföras samt för vilka sträckningar dike anläggs. Det bör också beskrivas i planbeskrivningen hur tillgången till brandvatten ska hanteras och vilka system (enligt VAV P83) som ska tillämpas för planområdet. Räddningstjänsten Storgöteborg har i detta skede inget att invända mot föreslagen detaljplan, men inväntar resultat från planerad riskutredning.

Kommentar: Den reviderade riskutredningen bedömer att ett riskavstånd på 25 meter behövs till bebyggelse vilket föreslagen bebyggelse klarar. Bullerskärmar kommer att placeras utmed väg 190 och utformas så att de även fungerar som avåkningsskydd där riskavståndet inte uppnås. Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning av hur tillgången till brandvatten ska hanteras.

Stadsdelsnämnden i Angered tillstyrker ett fortsatt arbete med detaljplanen under förutsättning att också följande synpunkter beaktas.

Planen ska ge möjligheter att anlägga en gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen och en gång- och cykelbro över väg 190 i höjd med torget. Annars finns risk för att Gunnilse fortsatt kommer att vara delat på grund av den nya vägen då det inte är trafiksäkert för barn och personer med funktionsnedsättningar att passera i samma plan som vägen.

Planbestämmelser som också tillåter vård bör övervägas då det i en framtid kan komma att bli aktuellt att bygga ut äldreboenden.

Att kvalitetsprogrammet tydligare knyts till planbestämmelserna för att säkerställa att området i praxis får den karaktär som beskrivs i programmet, att synpunkter från de boende beaktas i det fortsatta planarbetet samt att stadsbyggnadskontoret till exploaterarna pekar på vikten av dialog med boende inför byggandet av de nya bostäderna.

Utöver detta påpekar förvaltningen att det ur ett ekologiskt perspektiv är angeläget att koldioxidneutrala uppvärmningssystem och passivhusteknik övervägs och prövas för den nya bebyggelsen.

Kommentar: Planen har reviderats och ger nu möjlighet för uppförande av en gångbro över väg 190 i höjd med torget. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen. Äldreboende byggs med stöd av planbestämmelsen B, bostäder. Ett framtida äldreboende kan därför byggas i något av kvarteren avsett för bostäder. Kvalitetsprogrammet har i så stor utsträckning det är möjligt också stöd i planbestämmelserna men delar kommer även att regleras i de exploateringsavtal som skrivs mellan kommun och byggherrar. De boendes synpunkter har i så stor utsträckning som kommunen har bedömt som lämpligt beaktats. Byggherrarna är också väl medvetna om dessa synpunkter. Vad gäller hållbart byggande så ställs vid markanvisning från kommunen krav på att bebyggelsen ska vara energi- och resurseffektiv.

Trafiknämnden påpekar att några bostäder kommer att hamna sämre till än idag avseende trygg väg till skola och busshållplatser men att detta är acceptabelt ur ett kommunalt helhetsperspektiv.

Det har inte gått att få till bra standard lutningsmässigt på alla gator. Det gäller bland annat Vippärtsvägen i väster. Topografin är huvudorsaken men också att Trafikkontoret prioriterat utformningen av de gator som kan komma att trafikeras av kollektivtrafik.

Beskrivningen av Gamla Gråbovägen bör förtydligas. Tanken är att det ska vara låg fart på sträckan förbi centrum. På övriga sträckor längs gatan planeras för 50 km/tim med några få utvalda korsningspunkter med lägre fart.

Trafikkontoret anser inte att området kommer att ha den stadskaraktär och turtäthet med flera linjer, enligt kommunens "Kommunal tillämpning av riktvärden för trafikbuller, 2006", som krävs för att avsteg från riksdagens bullerriktvärden enligt proposition 1996/97:5 3 ska få göras. Bullertexten under punkt 8 störningsskydd i detaljplanekartan bör ändras och istället ersättas med att riksdagens antagna riktvärden för buller ska gälla. För att klara bullerriktvärdena kan det behövas ytterligare bullerplank på kvartersmark. Trafikkontoret ser gärna att det framgår på plankartan att det är tillåtet inom kvartersmark. I planhandlingen bör påtalas att det kan behövas gemensamhetsanläggningar för plank på kvartersmark för drift och underhåll. Det bör också stå något i detaljplanehandlingen om att lågfrekvent ljud från bland annat kollektivtrafiken ska beaktas i bostadsbyggnader längs Huvudgatan (tung ytterväggskonstruktion krävs för bostäder).

Huvudgatumarken i detaljplanekartan behöver breddas lokalt där busshållplatser anläggs. Möjligtvis behöver även huvudgatusektionen breddas hela vägen väster om den nya bron för att ge plats för träden och slänter där det behövs.

Det saknas en bestämmelse som tillåter en planskild gc-bana från centrum och norrut över nya väg 190. Detta för att kunna koppla ihop norra Gunnilse med centrum.

Säkerhetsavståndet till väg med farligt gods (40 m i det här fallet) är för kort vid centrum. Förslagsvis skrivs under "Upplysningar" i plankartan att särskild utredning behövs för att byggnads ska tillåtas inom de 40 metrarna.

In/utfartema till kvartersytorna norr om gamla Gråbovägen (på vardera sidan om ytan benämnd "TORG" i plankartan) kan vara bredare för att tillåta mer flexibilitet och den östra in/utfarten behöver flyttas längre västerut.

Över parkeringsytan i öster behövs en anslutningsväg eller servitut för att boende öster om ytan ska kunna köra till sina hus. Någonstans inom ytan ska också ges utrymme för en framtida gång- och cykelbana som ska fortsätta österut.

I planhandlingen står det att ett övergångsställe kommer att anläggas i cirkulationen Gunnilsevägen/väg 190. Trafikverket kommer sannolikt att anlägga en gång- och cykelpassage utan att skylta och måla ut övergångsställe.

Trafikkontoret önskar utöka detaljplaneområdet österut förbi kyrkan på Hultavägen. Orsaken är att väghållningsfordon ska kunna vända vid infarten alldeles öster om kyrkan. Trafikkontoret avser också att anlägga någon typ av farthinder på Hultavägen någonstans i höjd med kyrkan för att motverka de högre farter där som annars kan bli följden av det nya gatunätet.

Trafikkontoret har under arbetets gång ändrat sitt tidigare ställningstagande från programskedet om att trafik från sydöst ska köra ut på väg 190 via Angereds kyrkväg. Med nuvarande förslag till gatustruktur accepterar Trafikkontoret att trafiken fördelar sig på flera gator och en del trafik istället kör genom det planerade bostadsområdet till och från Gunnilse centrum.

Angereds kyrkväg är idag en statlig väg. Förvärv och inlösen av mark för den kan regleras i avtal mellan kommunen och Trafikverket.

Angöringen med bil och leveranser till förskoletamten i sydöst kan bli svår att ordna på grund av topografin.

Att parkeringsplatsbehov för bostäderna till viss del kan ordnas på näraliggande parkeringstomter är bra. På något sätt behöver det säkerställas juridiskt att bostadsfastigheterna får tillgång till ett antal parkeringsplatser, vilket kan ske i Lantmäteriförrättningen. Trafikkontoret ser gärna att detta står omnämnt i planhandlingen.

Det har under detaljplanearbetets gång förts diskussioner om vilka kollektivtrafiklinjer som kan komma att trafikera gamla Gråbovägen. Hur det blir är inte klart. Trafikkontoret avser att utforma gaturummet och hållplatser så att det blir möjligt att trafikera med expressbuss, vilket kan innebära få eller inga farthinder. Detaljplanen är också anpassad för att det i framtiden ska vara möjligt att anlägga busshållplatser längs med väg 190 i närheten av bron.

Det kan bli aktuellt med några åtgärder på gatunätet i direkt anslutning till planområdet och det kan även visa sig nödvändigt att rusta upp belysning och annat längs de vägar Trafikkontoret tar över. Trafikkontoret förutsätter att exploateringen ska stå för dessa kostnader - alternativt att kommunfullmäktige skjuter till erforderliga medel.

Kommentar: Beskrivningen av gamla Gråbovägen har kompletterats och plankartan har justerats så att hållplatser och övriga behov ryms inom lokalgatemark. Planen tillåter nu även en gångbro över väg 190.

Stadsbyggnadskontoret har gjort bedömningen att avsteg från bullerriktvärdena kan göras och har därför inte ändrat planhandlingarna enligt trafiknämndens synpunkter.

Den reviderade riskutredningen bedömer att ett riskavstånd på 25 meter behövs till bebyggelse vilket föreslagen bebyggelse klarar.

Plankartan har justerats så att infarter till torget och till parkeringsytorna är mer flexibel. De boende öster om Angereds kyrkväg har också fått infarter och området har kompletterats med en gång- och cykelkoppling öster ut. Planområdet har utökats öster ut för att omfatta det gamla ålderdomshemmet. Planbeskrivningen har också kompletterats med beskrivningen av farthindret på Hultavägen samt med en beskrivning av hur boendeparkering säkerställs genom lantmäteriförrättning.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Länsstyrelsen har följande synpunkter: Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa/säkerhet eller miljökvalitetsnormer måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall överprövas.

Geoteknik

I det geotekniska PM:et anges att det finns en separat handling "Markteknisk undersökningsrapport (MUR)/Geoteknik" daterad 2013-07-05. Denna handling saknades i samrådsunderlaget och SGI har därför inte kunnat ta ställning till omfattningen av de fält- och laboratorieundersökningar som utförts och därigenom gjorda bedömningar av jordlagerförhållanden etc. Länsstyrelsen anser att det ska vara klarlagt och redovisat gränser mellan områden med varierande jordlagerförhållanden samt fastmarksgränser. "Bergteknisk besiktning för detaljplan, Gunnilse, delområde C", daterad 2013-06-25, som skall ha utförts inom ett delområde av planen saknades även den. Därför kan Länsstyrelsen inte ta ställning till gjorda bedömningar av risk för bergras blocknedfall eller om det

finns andra delar i anslutning till planen som kan behöva värderas. Stabiliteten inom området är inte tillräckligt redovisat. SGI anser därför att stabiliteten för hela planområdet ska vara beskrivet och klarlagt vara tillfredställande för avsedd markanvändning. Krävs eventuella stabilitetsförbättrande åtgärder ska dessa säkerställas i planen. Länsstyrelsen förutsätter att man innan antagande har säkerställt att stabiliteten i anslutning till sandtaget är tillfredställande och att man i detta arbete även tar hänsyn till planerad markanvändning då inga anvisningar finns redovisade på plankarta. Länsstyrelsen anser att det bör verifieras att stabiliteten är tillfredställande för redovisning av dammar enligt illustrationen med hänsyn till omgivningspåverkan. Krävs eventuella åtgärder ska dessa säkerställas på ett plantekniskt lämpligt sätt i planen.

SGI ser ur geoteknisk aspekt möjlighet till detaljpanelläggning under förutsättning att ovanstående synpunkter beaktas. SGI har inte granskat markmiljögeotekniska frågor inklusive radon.

Risk från farligt gods

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att det görs ytterligare beräkningar av risknivån för planområdet för att se om det med hjälp av riskreducerande åtgärder går att komma ner till en risknivå som kan anses som acceptabel. Gråbo Dynamit och EPC Group hanterar explosiva ämnen. Transporteras explosiva ämnen till och från företagen längs väg 190? Detta behöver i så fall vägas in i den kompletterande riskutredningen. De skyddsåtgärder som kommer att föreslås i riskutredningen behöver inarbetas i planen.

Trafikbuller

Höjden på redovisade skärmar behöver redovisas på plankartan. Det saknas dock en tydlig utredning som visar på hur bullersituationen ska klaras för bostäder vid rondellen i nordöstra delen av planområdet. En kompletterande bullerutredning behöver genomföras och av utredningen ska framgå vilket prognosår och vilka trafikmängder man räknat med. Trafikverket anser i sitt yttrande att riktvärdena, som finns för trafikbuller och som anges i regeringens proposition 1996/97:53, ska följas vid planering av bebyggelse och menar att kommunen vid avsteg övertar ansvaret för bullerstörningen. Länsstyrelsen stöder Trafikverkets synsätt men anser inte att planområdets belägenhet motiverar avsteg från gällande riktvärden för trafikbuller.

Miljö kvalitetsnormer

I underlaget ska det framgå om det innebär en negativ påverkan för laxfiskvatten. Om bedömningen är att det inte blir någon påverkan ska det framgå mot vilken bakgrund denna bedömning görs. Den kumulativa bedömningen krävs för att klargöra den faktiska påverkan på Natura 2000- området och MKN för vatten.

Dagvatten

I dagvattenutredningen bedömer man att MKN för vattenförekomsten Lärjeån inte påverkas negativt men det saknas på vilken grund en sådan bedömning gjorts. Dagvattenutredningen ska kompletteras med tydliga och jämförande beräkningar av avrinningen före och efter genomförd detaljplan. Idag går det inte tydligt utläsa hur mycket avrinningen beräknas öka. Beräkningarna ska även göras för de föreslagna dagvattenlösningar som kommunen planerar. Det framgår inte om samtliga lösningar genomförs eller om man i dagvattenutredningen utgått ifrån att i princip alla föreslagna lösningar genomförs. Kommunen måste förtydliga om några befintliga diken eller bäckar måste kulverteras. Öppna diken och bäckar ska prioriteras. Länsstyrelsen anser att planens dagvattenhantering ska omfatta även dagvatten från vägområdet.

Råd enligt 2 kap. PBL

Naturmiljö

Dagvattenutredningen bedömer att ”omfattande behandling” av dagvattnet krävs. Det bör finnas en planbestämmelse om krav på gröna tak inom bostadsområden. Ytterligare ytor bör tillgängliggöras för dagvattenlösningar i det fall det visar sig att de planerade anläggningarna inte är tillräckliga.

Planhandlingarna behöver kompletteras med en tydligare beskrivning av vilka biotop-skyddade objekt som kommer att påverkas, hur de kommer att påverkas samt vilka skyddsåtgärder/anpassningar som kan minimera denna påverkan. Vid en eventuell ansökan om dispens ska särskilt skäl anges; kommunen bör redogöra för allmänintresset av att detaljplan Gunnilse centrum får genomföras.

En naturinventering under grodornas lekperiod måste genomföras. Inventeringen ska även belysa eventuellt förekommande arters krav på landmiljöer och vad ett genomförande av detaljplanen innebär för arternas bevarandestatus. Resultatet av grodinventeringen ska möjliggöra en bedömning av detaljplanens förenlighet med artskyddsförordningen (4 och 6 §§).

Kulturmiljö

Vid en arkeologisk utredning som utfördes i september 2013 inom föreslaget detaljplaneområde påträffades en tidigare okänd fornlämning, benämnd som NY 1. För denna fornlämning kommer Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid en eventuell exploatering av detta område att ställa krav på en arkeologisk förundersökning. Det är också viktigt att fornlämningen och dess utbredning markeras på plankartan.

Markföroreningar

Länsstyrelsen har information om att det finns eller har funnits en grafisk industri den nordöstra delen av området. Eventuella schaktningsarbeten i detta område bör föregås av en markmiljöundersökning.

Övriga synpunkter

Markanvändningen BCE₁P respektive BE₁P. Länsstyrelsen anser att markanvändningen B Bostäder är överflödigt och, mot bakgrund av närheten till led för farligt gods och att områdena är utsatta för bullerstörning, olämplig i dessa områden. Trafikverket påpekar i sitt yttrande över planen att området betecknat GENOMFART bör innehålla en illustration över den nya dragningen av väg 190 inklusive slänter och bullervallar så att planen blir lättare att tolka. Det är i sammanhanget viktigt att detaljplanen stäms av mot vägplanen innan detaljplanen förs till antagande.

Länsstyrelsens samrådsyttrande har bilagts.

Kommentar: Länsstyrelsen och SGI har fått ta del av de geotekniska utredningar som gjorts och som också kompletterats.

Den reviderade riskutredningen bedömer att ett riskavstånd på 25 m behövs till bebyggelse vilket föreslagen bebyggelse klarar. Ett antal konfliktpunkter har identifierats vilka kommer att åtgärdas genom bullerskärm som även fungerar som avåkningskydd. Gråbo Dynamit och EPC Group har ej dispens att köra explosiva ämnen på väg 190 genom Gunnilse och därmed förutsätts att inga sådana transporter körs den vägen.

En kompletterande bullerutredning har gjorts och plankartan har kompletterats med bullerskärmar och vilka höjder dessa ska ha. Stadsbyggnadskontoret har gjort bedömningen att avsteg från bullerriktvärdena kan göras och har därför inte ändrat planhandlingarna avseende detta.

I den kompletterade dagvattenutredningen framgår att det ej föreligger någon negativ påverkan för laxfiskvatten samt att MKN för vattenförekomsten Lärjeån inte påverkas negativt i och med planerad bebyggelse. Utredningen har stämts av med Länsstyrelsen som bedömt den som tillfredsställande.

Planhandlingarna har kompletterats med bestämmelse om gröna tak på komplementbyggnader samt en redovisning av vilka biotopskyddade objekt som påverkas. En naturinventering under grodornas lekperiod ska utföras innan granskning. Detaljplanen bedöms vara förenlig med artskyddsförordningen (4 och 6 §§). Tidigare okända fornlämningar har förts in på grundkartan.

Information om markföreningar i områdets nordöstra del har överförts till Trafikverket som ansvarar för markutredningar i samband med ombyggnaden av väg 190.

B-ändamål på parkeringsplatserna betyder inte att man får bygga bostäder där, utan att boendeparkering får anordnas och att garage för de boendes bilar får byggas där det inte är prickmark. Området markerat som "genomfart" finns sedan tidigare illustrerat i planens illustrationskarta.

Lantmäterimyndigheten påpekar att markeringen "gx" inte har stöd i lagen. Om syftet är att allmänheten ska ha tillträde till vägen förespråkar LM allmän plats- lokalgata på gatan norr om blivande skolan. Utfartsförbudet bör öppnas vid skolan då det finns en illustrerad utfart norr om skolan.

Det är tveksamt om områdena med x_2 går att genomföra. Inom områdena med g_2, n_2 föreslår LM att g_2 tas bort. Gemensamhetsanläggning kan inte heller bildas för öppna diken. Så i de fall där planens syfte är att ha gemensam dagvattenhantering kan inte ordet öppen användas vare sig på g_2 eller n_2 . Område g_4 : för att gemensamhetsanläggning ska kunna bildas måste bl.a. väsentlighetsvillkor i AL vara uppfyllda. Det är tveksamt om ändamålet kult/festplats är av väsentlig betydelse för en fastighet.

Angered 1:45 har ett befintligt servitut för väg. Enligt planförslaget finns ingen väg ända fram till fastigheten. Endast gångväg.

Undvik radier på kvartersmark mot naturmark och vid korta längder. Det skapar onödiga problem vid senare fastighetsbildning.

Under rubriken Fastighetsrättsliga frågor, gemensamhetsanläggningar, i planbeskrivningen bör det stå att *Angered ga:28* som förvaltas av Stommavägens samfällighetsförening behöver omprövas i en lantmåteriförrättning. Samt vem som ansöker om och bekostar detta.

Lantmäterimyndigheten har för övrigt inget att erinra mot detaljplanen.

Kommentar: Plankartan har ändrats med innebörden att skolfastigheten får andel i gemensamhetsanläggningar för väg och så att fastighet Angered 1:45 kan trafikförsörjas. De öppna dikena, liksom fest/kultplatsen, har utgått. Planbeskrivningen är kompletterad med information om Angered ga:28.

Trafikverket förutsätter att gränsen för vägrättsområdet som anges i den utställda vägplanen för sträckan sammanfaller med det område som i planen betecknas ”genomfart”. Då vägplanen inte vunnit laga kraft kan justeringar komma att ske i senare skede. Därför är det viktigt att kommunen stämmer av med Trafikverket så att detaljplan och vägplan stämmer överens innan planen förs till antagande. Trafikverket anser att området betecknat genomfart bör innehålla en illustration över den nya dragningen av väg 190 inklusive slänter och bullervallar så att planen blir lättare att tolka.

Då dammen, som i planen är betecknad ”Park”, är en del av den nya vägens funktion behöver parkens utformning beaktas ur driftsperspektiv. Det är därför angeläget att planen inte medger att det uppförs byggnader eller liknande som kan försvåra för möjligheten till driften av vägen med tillhörande dagvattenhantering.

Behövs eventuella olycksskydd i anslutning till väg 190 behöver dessa åtgärder studeras närmre i samråd med Trafikverket.

Bullerberäkningen visar att riktvärdena för buller överskrids även om en bullerskärm uppförs mot väg 190. Trafikverket anser att riktvärdena, som finns för trafikbuller och som anges i regeringens proposition 1996/97:53, ska följas vid planering av ny bebyggelse. Bullerfrågan är inte tillräckligt utredd och behöver kompletteras innan planen kan gå vidare till granskning. Om avsteg ska tillämpas anser Trafikverket att kommunen har tagit över ansvaret för bullerstörningen och gjort en medveten avvägning mellan störningen och andra faktorer. Då måste det även säkerställas att tyst eller ljuddämpad sida kan åstadkommas för den del av bebyggelsen som inte kan uppfylla riktvärdena för buller. Ett avtal mellan kommunen och Trafikverket gällande uppförande av kompletterande bullerskydd ska vara undertecknat innan planen förs till antagande. Vägområdet, dvs det område som behövs för drift och underhåll av väg 190 behöver även regleras mer i detalj så att olämplig markanvändning förhindras. Bullerskyddets placering behöver således vara överenskommet innan planen antas.

Kommentar: Området markerat som ”genomfart” finns sedan tidigare illustrerat i planens illustrationskarta. Dagvattendammar har samordnats så att de kan tillgodose både vägområdets och bostadsområdets behov. Bullerutredningen har kompletterats och Stadsbyggnadskontoret har gjort bedömningen att avsteg från bullerriktvärdena kan göras och har därför inte ändrat planhandlingarna avseende detta. Avstämning med Trafikverket har gjorts gällande bullerskärmarnas placering och finansiering.

Den kompletterade riskutredningen visar att de bullerskärmar som föreslås även ska fungera som avåkningskydd där befintlig bebyggelse ligger närmre än 25 meter från väggkant. Bestämmelse om detta har införts på plankartan och stämmts av med Trafikverket.

Västtrafik AB anser inte att förslaget tillgodoser möjligheten att trafikera området med expressbuss. På sikt vill man utveckla denna linje genom att ha färre stopp för att minska restiderna. Detta genom att ha en hållplats i anslutning till den planfria korsning som planeras. Att leda expressbussen via lokalgatan skulle innebära en oacceptabel förlängd körtid för bussen med försämrad konkurrenskraft för kollektivtrafiken. Lösningen uppfyller inte vad som krävs för att få fler att resa kollektivt. Man är intresserade av att ha en fortsatt dialog som ger kortare kör- och restider för bussar och resenärer.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret och Trafikkontoret bedömer inte att körtiderna kommer att öka i och med att linjen trafikeras Gamla Gråbovägen på aktuell sträcka. Det är dessutom mycket viktigt att förslaget torg trafikeras av busstrafik för att försörja den handel och service samt de befintliga och nya bostäder som planeras hit. Gamla Gråbovägen är inte lokalgata utan huvudgata.

Sakägare

Fastighetsägare, Angered 1:34, 7:95, 7:126, 7:197 och 7:201 har vid ett extra samrådsmöte den 10 juni 2014 framfört oro för störningar från trafiken till den föreslagna förskolan och påpekat att det är problem med vattenavrinningen från platsen. Den nya byggnaden bör inte placeras för nära befintliga villor. Det finns önskemål om att samordna parkering för förskolan och begravningsplatsen.

Kommentar: Planförslaget justeras så att markanvändningen ändras från förskola till bostäder och byggnader ska placeras minst 10 meter från gräns mot befintliga bostadsfastigheter. Möjlighet till samordnad parkering införs.

Fastighetsägare, Angered 1:126 tycker att en förutsättning för att behålla den lantliga miljön är att husen närmast Stommavägen inte läggs för nära områdesgränsen och att de närmaste husen är enplanshus. Ett grönområde mot fastigheten Angered 1:126 är en nödvändighet. Det är vidare angeläget med planfri gångväg över/under nya Gråbovägen.

Kommentar: Föreslagen bebyggelse som planeras närmast Stommavägen är småhus i upp till två våningar. Gränsen för nya bostäder väster om Angered 1:126 har skjutits västerut vilket möjliggör att vegetationen i branten behålls. Planen har reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen. Trafikverket bedömer att de passager som föreslås är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra.

Fastighetsägare, Angered 7:95 redovisar faktaunderlag om platsen och ställer ett antal frågor om den planerade förskolan. Han anser att inbjudan till extra samrådsmöte skulle skickats tidigare och önskar att förskolebyggnaden placeras på ett större avstånd från befintlig bebyggelse.

Kommentar: Frågorna besvarades vid det extra samrådsmötet. Inbjudan sändes ut två veckor före mötet. Planförslaget justeras så att markanvändningen ändras från förskola till bostäder och byggnader ska placeras minst 10 meter från gräns mot befintliga bostadsfastigheter.

Fastighetsägare, Angered 7:195 frågar hur tillfarten till hans fastighet vid Missionshusvägen ska lösas.

Kommentar: Planen har kompletterats med en rätt till tillfart från Angered kyrkväg.

Svenska kyrkan i Göteborg, som äger fastigheten *Angered 1:34 med flera*, är i stort positiva till detaljplanen. Detaljplanearbetet har bedrivits utan att Göteborgs kyrkliga samfällighet har fått möjlighet att delta i planprocessen på ett tillfredställande sätt. Detta hoppas man få göra fortsättningsvis. En del av lägenheterna bör utgöras av seniorboende. Området nedanför gamla prästbostaden, *Angered 1:34*, är planlagd som grönområde, som man vill få planlagt för bostäder. Detaljplanen bör kompletteras med en konsekvensbeskrivning som tydliggör påverkan på trafiksituationen på befintliga tillfartsvägar i området. Vägen från kyrkan upp till befintlig kyrkogård är idag inte säker för gående. Backkrönet utgör en stor risk för kollision mellan gående och motorfordon. Detta är speciellt påtagligt vid begravningar. Fler överfarter behövs så att Gunnilse inte delas av väg 190.

Församlingshemmet har enligt planförslaget fått bevarandemärkning q₂. Församlingshemmet är byggt 1959 och tillbyggt i olika omgångar senast 2005.

I bilagda yttrande från Angered kyrkoråd och Kyrkogårdsförvaltningen påpekas att området väster om Angered kyrka är avsett för framtida begravningsplats och kommer att behöva tas i bruk inom 5-10 år. Detta fält får därför inte bebyggas.

En ny vägdragning söder om kyrkan förordas till områdena söder och öster om kyrkan. Den föreslagna flytten av Angered kyrkväg kan inte komma på tal eftersom vägen då kommer att gå över församlingshemmets parkering där församlingen har mycket verksamhet som i framtiden också beräknas ske på fastigheten som idag är fårhage.

Kommentar: Äldreboende byggs med stöd av planbestämmelsen B, bostäder. Ett framtida äldreboende kan därför byggas i något av kvarteren avsett för bostäder.

Flera åtgärder föreslås för att öka trafiksäkerheten runt kyrkan. Hastighetsdämpande åtgärder samt en separat gångbana från kyrkoporten och öster ut mot nya kyrkogården föreslås. Sträckningen av Angered kyrkväg har reviderats och gatan föreslås nu ligga kvar i befintlig sträckning. Planen har reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen.

Kulturmärkning av församlingshemmet motiveras av i den kulturmiljöutredning som gjorts för området och som bedömer denna byggnad som bevarandevärd. Även stadens antikvarie har gjort samma bedömning. Fastighet Angered 1:34 innehåller ett antal äldre bevarandevärda träd och bedöms som en tillgång i området och föreslås därför som natur.

Markanvändningen väster om kyrkan har ändrats från bostäder till begravningsplats. Förskolan flyttas västerut.

Smörvattnets samfällighet ansvarar för väghållningen på Badviksvägen. Föreningen ser generellt positivt på utbyggnadsplanerna. Man redovisar ett alternativt förslag till vägsträckning för att föreningens medlemmar snabbt och enkelt ska kunna nå väg 190. Förslaget innebär att Angered kyrkväg delas upp i en östlig och en västlig sträckning.

Kommentar: Samfällighetens förslag till trafiklösning är olämpligt med hänsyn till kulturmiljön runt kyrkan. Sträckningen av Angered kyrkväg har reviderats och gatan föreslås nu ligga kvar i befintlig sträckning. Badviksvägens sträckning flyttas så att den inte upplevs leda över kyrkans parkering.

TeliaSonera Sverige Net Fastigheter AB äger fastigheten *Angered 7:153* omedelbart norr om planområdet. Man har en telestation med teknisk utrustning, ledningar och kablage som kräver beaktande vid byggande eller sprängande.

Kommentar: Yttrandet har överlämnats till fastighetskontoret, trafikkontoret och Trafikverket för beaktande.

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

Angered's församlingshem (ideell förening) kan inte under några omständigheter tänka sig trafik mellan församlingshemmet och fårahagen. Olycksrisken skulle bli mycket stor och trafiken störande. Föreningen motsätter sig också kulturmärkning av församlingshemmet. Man hänvisar också till yttrande från *boende i Linnarhult* (se nedan) angående trafiksituationen runt kyrkan.

Kommentar: Kommunen har reviderat dragningen av Angered's kyrkväg som nu föreslås ligga kvar i befintlig sträckning. Kulturmärkning av församlingshemmet motiveras av den kulturmiljöutredning som gjorts för området och som bedömer denna byggnad som bevarandevärd. Även stadens antikvarie har gjort samma bedömning.

Boende på Hultavägen 7 deltog i det extra samrådsmötet den 10 juni 2014.

Kommentar: Se kommentar ovan till fastighetsägare Angered 1:34 med flera.

Övriga

Boende i Eriksbo ingår i en hembygdsgrupp som träffas i den gamla kyrkskolan, och tycker att man kan passa på att renovera den fina byggnaden till en fin föreningslokal. Dessutom föreslås att två bautastenar, som har funnits i Gunnilse by och som nu är placerade i Gårdsten, skulle kunna placeras på det område för betesmark på plankartan som ligger mitt emot kyrkskolan.

Kommentar: Detta är ingen planfråga men yttrandet har överlämnats till Fastighetskontoret som äger skolhuset.

Boende i Johanneberg lämnar förslag på hur den gammaldags, småskaliga landsbygdskaraktären bevaras och stärks när ett centrumområde uppförs i ett så värdefullt landskap.

Kommentar: Förslagen är detaljerade och berör utformningen av gamla Gråbovägen, torget, skolan, odlingar och belysning. Yttrandet har överlämnats till Trafikkontoret och till exploitörerna för kännedom inför projektering och byggande.

Boende i Linnarhult hänvisar till tidigare ställda krav från en arbetsgrupp ordsbor att genomfartstrafiken på Hultavägen mellan skolan och kyrkan måste stoppas och erbjudas alternativ färdväg. Mellan kyrkan och nya kyrkogården måste en säker och ostörd väg erbjudas för transport av kistor och för sorgeprocessioner. Kyrkobesökare som kommer ut genom norra stigporten måste få en säker trafikfri yta att uppehålla sig på utanför kyrkomuren. En säker och trafikfri gångförbindelse mellan kyrka och församlingshem måste finnas. Den nuvarande ytan för kyrkans parkering måste utökas. Badviksvägen måste ledas på en ny väg som ansluter till Stommavägen väster om f d prästbostaden. Ett förslag till ny sträckning av Hultavägen söder om kyrkan bifogas.

Kommentar: Flera åtgärder föreslås för att öka trafiksäkerheten runt kyrkan. Hastighetsdämpande åtgärder samt en separat gångbana från kyrkoporten och öster ut mot nya kyrkogården föreslås. Ytterligare parkeringsplatser föreslås och befintlig parkering söder om kyrkan byggs om. Kommunen har reviderat dragningen av Angered's kyrkväg som nu föreslås ligga kvar i befintlig sträckning.

Boende i Olofstorp tycker att det är skrämmande att planerarna inte känner till de rätta förhållandena, eller har någon form av samarbete med Västtrafik. Kasta pengar i havet är det och inte blir det bättre för de små samhällena som ligger inom Göteborgs stad, det enda som inträffar är att man bygger sönder miljöerna.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret har haft ett tätt samarbete med Trafikverket som ansvarar för utbyggnaden av Gråbovägen och med Västtrafik genom Göteborgs Stads Trafikkontor. I övrigt är det svårt att kommentera synpunkten då inga konkreta kommentarer framförts.

Boende i Skärhamn äger en fastighet i Äspered där han flera gånger fått negativa besked från byggnadsnämnden rörande nybyggnad av bostäder med hänvisning till intilliggande färgfabrik. Han anser därför att hela planförslaget behöver omprövas på grund av närheten till Äspereds industriområde.

Kommentar: En riskbedömning avseende farligt godstransporter på väg 190 samt avseende International färg AB har genomförts i detaljplanearbetet och förslaget uppfyller gällande riskavstånd.

Boende i Vättlefjäll framför att sträckningen av ny väg 190 blir bra och de nya påfarterna i Gunnilse blir också en klar förbättring. Men det är inte bra att vägen blir en så total barriär mellan norra Gunnilse och det nya Gunnilse centrum. Den enda säkra passagen är den nya viadukten, vilket innebär upp till två kilometer extra promenad. Många kommer därför att välja bil i stället för promenad och kollektivtrafik. Gående måste kunna passera mellan samhällets båda halvöar, antingen i planskilda korsningar eller med skyddade övergångsställen. Dessutom skall väl nybyggda samhällen förespråka kollektivtrafik och inte tvinga folk att använda bilen?

Kommentar: Kontoret är väl medvetet om den barriär som nya Gråbovägen kan komma att utgöra. Planen har därför reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen. Trafikverket bedömer att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra.

Boende på Badvikshöjden 21 har synpunkter på trafiklösningen vid kyrkan, skolan och utformningen av cykelbanor.

Kommentar: Rörande trafiken vid kyrkan se kommentar ovan till Smörvattnets samfällighet. Övriga synpunkter är detaljerade och behandlas inte i planen. Yttrandet har överlämnats till stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret för kännedom inför projektering och byggande.

Boende på Ekereds höjd 33 tycker att hela planen för Gunnilse är mycket bra planerad. Det som finns ett stort behov av är någon form av trygghetsboende i området.

Kommentar: Äldreboende byggs med stöd av planbestämmelsen B, bostäder. Ett framtida äldreboende kan därför byggas i något av kvarteren avsett för bostäder. Dock har Lokalförvaltningen som ansvarar för att försörja staden med ålderdomshem inte sett något behov av ett särskilt äldreboende eller trygghetsboende i Gunnilse.

Boende (1) på Badviksvägen påminner - glöm inte av ungdomarna! Se till att det finns vettiga alternativ för fritidsaktiviteter. En skateramp hade varit ett stort lyft för ungdomarna i Gunnilse.

Kommentar: Ambitionen i detaljplaneförslaget är att skapa en varierad och attraktiv utemiljö för alla åldrar. I förelaget grönstrukturprogram finns ytor för mindre bollplan, naturlek och parkytor avsatta. Just en skateramp har inte studerats men det finns inget i detaljplanen som hindrar att en sådan uppförs. Inom skolområdet kommer även att finnas ytor för lek som är tillgängliga även utanför skoltid.

Boende (2) på Badviksvägen påminner - glöm inte av ungdomarna, de behöver vettiga saker att syssla med i sin närmiljö!

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Badviksvägen.

Boende på Badviksvägen 70 framför att det måste fungera säkert och bra att ta sig över nya sträckningen av Gråbovägen vid det nya centrumet. Nu har vi ett stoppljus som möjliggör en passage över den starkt trafikerade Gråbovägen. Nya Gråbovägen kommer ännu mer att klyva Gunnilse i två delar. Den främjar inte människors/barns rörlighet och säkerhet. I stället föreslås en överdäckning av Gråbovägen från rondellen i öster till nya bron. Bohusleden föreslås genom centrumet. Det är mer välkommande för dem som är på vandring och behöver proviantera eller kommer via buss till/från stråket.

Vägens dragning utmed kyrkmuren är gjord så att den inbjuder till högre hastighet än området är anpassat till. Miljön runt denna anrika byggnad bör tas till vara på ett varsam och stolt sätt. En "Boviera" skulle säkerligen tilltala många av Gunnilses "mogna" och mindre mogna medborgare. Men inget 55+, som delar in, skärmar av och inskränker människor. Bygg för blandade åldrar, det ger mer gemenskap i längden.

Kommentar: Kontoret är väl medvetna om den barriär som nya Gråbovägen kan komma att utgöra. Planen har därför reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen. Trafikverket bedömer att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra. En överdäckning av väg 190 är inte ekonomiskt försvarbar då det skulle kräva att vägen grävdes ner ytterligare flera meter.

Flera åtgärder föreslås för att öka trafiksäkerheten runt kyrkan. Hastighetsdämpande åtgärder samt en separat gångbana från kyrkoporten och öster ut mot nya kyrkogården föreslås. Äldreboende byggs med stöd av planbestämmelsen B, bostäder. Ett framtida äldreboende kan därför byggas i något av kvarteren avsett för bostäder.

Boende på Badviksvägen 71 tycker att helheten är väldigt bra. Det viktigaste som ogillas är trafiksituationen runt kyrkan. Detta påpekas i programmet för Gunnilse utan att det har hörtsammats i detaljplanen. Förslag finns på en kringfart runt kyrkan, vilket absolut inte är en bra lösning utan kräver stora ingrepp och blir en stor omväg som leder trafiken förbi den nya skolan. Ett annat förslag presenteras där Badviksvägen dras rakt söderut i stället för som idag förbi kyrkan. Det behövs också en liten lekplats som riktar sig till mindre barn, förslagsvis längs promenadvägen i parken vid dammen. Bollplanen kan kompletteras med en skateboardramp.

Kommentar: Flera åtgärder föreslås för att öka trafiksäkerheten runt kyrkan och kommunen bedömer att liggande förslag är det som bäst tillgodoser de sammantagna behoven. Ambitionen i detaljplaneförslaget är att skapa en varierad och attraktiv utemiljö för alla åldrar. I förslaget grönstrukturprogram finns ytor för mindre bollplan, naturlek och parkytor avsatta. Lekplats för mindre barn kan tillgodoses inom respektive bostadskvarter.

Boende på Björkelundvägen 3 skulle gärna se att den nya skolan var en F-9 skola och vill påpeka vikten av att barnen på ett säkert sätt kan ta sig till och från skolan samt till och från busshållplatser - alltså övervakade övergångsställen.

Kommentar: Skolans organisation avgörs inte i detaljplanen. Planen har reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. Trafikverket bedömer i övrigt att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationsplatserna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra.

Boende på Björkelundsvägen 4 ser mycket positivt på utbyggnaden med fler bostäder och ett torg vid ICA-affären, ny skola mm. Negativt är att de som bor längs Gunnilsevägen måste passera den nya fyrfiliga vägen med de risker det innebär. Det krävs en gång- och cykelbro över den nya vägen eller en tunnel under. Annars blir det en betydande omväg och dessutom mer svårframkomlig väg till skola, torg, kyrka, församlingshem och till badplatsen vid Smörvattnet.

Kommentar: Se kommentar ovan till Boende på Björkelundsvägen 3.

Boende på Ekeredsvägen 6 är mycket positiva och glada över att vägen kommer att flyttas och att Gunnilse utvecklas. För att motverka segregering och utanförskap i de nordöstra delarna av Göteborg är Gunnilse ett samhälle som om det tas tillvara kan hjälpa till att uppväga och underlätta områdets attraktivitet. För att förflytta sig mellan den norra och södra sidan av Gunnilse vid Vippärtsvägen krävs en bättre och säkrare övergång för både gång- och cykeltrafik. En gång- och cykeltunnel vore det bästa alternativet för en säker passage. Ytan mellan gamla Gråbovägen och den nya vägen är ett mycket viktigt område för att avskilja nya vägen och industriområdet från den gamla villabebyggelsen som finns på norra sidan. Här måste man tänka på trafikbuller och gestaltning. I den mån det skall bedrivas verksamhet här bör detta vara kontor, mindre hantverksaffärer och restauranger. Fastighet Angered 1:20 kommer att få ett något högre decibeltal. Andra bullerskyddande åtgärder bör övervägas såsom hus med fler våningsplan. Lägenheter i markplan och terrasser kommer att vara attraktivt för äldre. I förlängningen kommer denna grupp att vara beroende av hemvård och äldreboende. Möjligheten att redan nu planera in detta bör beaktas likaväl som apotek och vårdcentral.

Kommentar: Planen har reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. Trafikverket bedömer i övrigt att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra. Verksamhetsområdet som föreslås mellan gamla och nya Gråbovägen tillåter icke störande verksamheter och kontor. Bebyggelse tillåts i upp till 6 meter. Fastighet Angered 1:20 kommer att få en lägre ljudnivå då större delen av trafiken flyttas längre från fastigheten. Ljudnivån ligger under gällande riktvärden. Äldreboende byggs med stöd av planbestämmelsen B, bostäder. Ett framtida äldreboende kan därför byggas i något av kvarteren avsett för bostäder.

Boende på Ekeredsvägen 19 föreslår att en ny väg mellan Gunnilsevägen och gamla Gråbovägen byggs över Janssons grop. Det är också önskvärt att man kan se kyrkan från gamla Gråbovägen. Bebyggelsens höjd behöver därför begränsas.

Kommentar: En gata över "Janssons grop" kommer inte att byggas inom aktuell plan. Planen har däremot reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. Bebyggelsen har planerats så att kyrkan kommer att vara synlig från Gamla Gråbovägen när man passerar Gunnilseskolan.

Boende på Hultavägen 44 vill börja med att framhålla att det är väldigt bra att man äntligen påbörjar en plan på en skola i Gunnilse. Det är nödvändigt att man i samband med planeringen av skolan har samråd med bl.a. de lärare och skolpersonal som i dagsläget arbetar i området. När blir det klart för vilka årskurser skolan skall byggas? Rörande bostäderna borde man börja med att bygga parhus, bostadsrätter och även villor (som ej alls finns med i planen) för att senare eller samtidigt bygga hyresrätter. Krav på byggherrarna bör ställas vid markupplåtelse så att de fina orden i planen verkligen realiseras. Planen/kvalitetsprogrammet uppvisar många trevliga exempel på hur bostäderna skulle kunna se ut. Kommer träden längs lokalgatan verkligen att bli en realitet? Ställkrav på byggherrar och fastighetsägare att förse området med lekplatser för alla åldrar på ett trevligt sätt. Det planeras mycket få parkeringsplatser till personal på skolan med bibliotek etc. Detta kommer att göra att man utnyttjar pendelparkeringen. Det troliga är dock att flertalet väljer att parkera på lokalgator vilket gör dessa gator mer trafikfarliga samt minskar områdets attraktivitet. Det är av stor vikt att torget blir tillräckligt stort för att kunna husera marknadsstånd etc. och bygger affärslokaler bredvid ICA-affären. Beskrivningen av påverkan på de lokala miljömålen är felaktigt eftersom man faktiskt tar bort/bygger bort ett odlingslandskap. Även en naturlig ”myllrande våtmark” tas bort och ersätts med en mer konstgjord damm. Att kulturmiljöerna förstärks är också felaktigt.

Det blir ökad biltrafik i området, även på enskilda vägar och då särskilt Hultavägen. Underhållet av denna väg sköts och betalas av en vägsamfällighet. Det vore önskvärt att mäta trafiken före och efter bostäderna byggts för att se hur trafiken ökar. Det ökade vägunderhållet som krävs är något som kommunen borde betala för.

Kommentar: Lokalsekretariatet ansvarar för utbyggnaden av skolor och avgör vilka årskurser som kommer att gå i den nya skolan. Detta är ännu inte klart. Planen tillåter parkering längs alla gator för att kunna minska separata parkeringsytor och ge en större del samnyttjande. Illustrationen av planen redovisar både flerbostadshus, par- och radhus. Bostädernas upplåtelseform är ingen planfråga. Vid markanvisningen har Fastighetsnämnden eftersträvat en blandning av upplåtelseformer. Ambitionen har varit att styra så mycket av kraven i Kvalitetsprogrammet som möjligt genom planbestämmelser. Övriga frågor kommer att regleras genom de exploateringsavtal som skrivs med aktuella exploatörer och som kontrolleras i bygglovskedet. Torget har utformats för att underlätta för nya verksamheter samt för att kunna rymma ev. marknadsstånd. Planbeskrivningen har kompletterats avseende inanspråktagande av jordbruksmark. Hultavägen bedöms inte att få någon ökad trafik i och med planens utbyggnad. Samtliga lokalgator inom planområdet kommer att tas över och skötas av kommunen.

Boende på Smörvattnevägen oroar sig för att Gunnilse ska utvecklas till ännu ett getto i och med att det byggs hyresrätter. Tycker att man bor i en idyll, med naturen in på knutarna. Det behövs positiva medel för att höja Gunnilses och nordosts status, som till exempel bostadsrätter. Annars kommer förmodligen de som bor här idag överväga att flytta och så blir Gunnilse ännu ett ghetto.

Kommentar: Bostädernas upplåtelseform är ingen planfråga. Vid markanvisningen har Fastighetsnämnden eftersträvat en blandning av upplåtelseformer. Ett ökat bestånd av flerbostadshus föreslås i anslutning till torget och förhoppningen är att en stor del av dessa ska utgöras av hyresrätter. Detta ger möjlighet för människor med olika förutsättningar och behov att bo i samma område vilket bidrar till en positiv utveckling för den sociala integrationen och alltså är eftersträvansvärt.

Boende på Vippärtsvägen 34 tycker att det är mycket välkommet och uppskattat att kommunen satsar på nordost och Gunnilse. Området kring kyrkan är den finaste platsen i Gunnilse. Det kommer att vara uppskattat att så många områden behåller skogskaraktär och att nya parker skapas. Det är av största vikt att dagvattendammarna i Gunnilseparken får en bra avrinning. Den kulvert som finns idag har brister som resulterar i stora översvämningar. Kyrkan utgör ett viktigt landmärke. Den vy som uppskattas är från vägen utanför nuvarande Gunnilseskolan mot kyrkan. Inga flervåningshus i detta stråk. Ett av problemen i Gunnilse är den rikliga mängden av jättelokor. Krafttag behöver tas för att försöka få bukt med dessa. Idag är det bara bussen Blå express som trafikerar Gunnilse. Det är därför viktigt att den stannar på de tre föreslagna hållplatserna; vid torget, Gunnilseskolan och vid Vippärtsvägen. Två av dessa hållplatser saknas på plankartan. Lämplig hållplats på ny väg 190 är vid bron. Den nya verksamhetsbebyggelsen i västra delen känns rätt på sikt för att husera småföretag. Det viktigaste är att det inte sker störande verksamhet där. Det måste också säkerställas att området blir snyggt utan permanenta containrar eller annat skrymmande mot lokalgatan. Den föreslagna omläggningen av kyrkvägen är svår att förstå. I stället föreslås en ny väg söder och öster om kyrkan. Man föreslår också en ny väg över Janssons grop mellan Gråbovägen och Gunnilsevägen samt en kompletterande övergång öster om cirkulationen vid Vippärtsvägen. På nya bron behövs gång- och cykelbana på både norra och södra sidan.

Kommentar: Bebyggelsen har planerats så att kyrkan kommer att vara synlig från Gamla Gråbovägen när man passerar Gunnilseskolan. Dagens hållplatslägen kommer att bevaras och planhandlingarna har kompletterats med dessa. Verksamhetsområdet som föreslås mellan gamla och nya Gråbovägen tillåter icke störande verksamheter och kontor. En gata över "Janssons grop" kommer inte att byggas inom aktuell plan. Planen har däremot reviderats och ger nu möjlighet för en gångbro över väg 190 i höjd med torget. Trafikverket bedömer i övrigt att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra. Nya Gråbovägen kommer att förses med trottoarer på båda sidor men cykelbana bara på den ena. Flera åtgärder föreslås för att öka trafiksäkerheten runt kyrkan och kommunen bedömer att liggande förslag är det som bäst tillgodoser de sammanbundna behoven.

Hur man hanterar jättelokor är ingen planfråga men frågan kommer att tas upp med Park- och naturförvaltningen.

Boende (1) på Äspereds skogsväg 48 anser det viktigt att ett övergångsställe byggs i anslutning till rondellen vid Vippärtsvägen så att man kan ta sig till busshållplatserna på båda sidor av vägen. Barnen har kompisar på Gunnilse Ås som dom måste kunna gå till samt dagiset och skolan som även ligger på andra sidan vägen. Det är av yttersta vikt att hållplatsen får finnas kvar då vi är flera hundra som pendlar varje dag och då behövs som sagt ett övergångsställe! Annars ser planerna riktigt bra ut.

Kommentar: Kontoret är väl medvetna om den barriär som nya Gråbovägen kan komma att utgöra. En gång- och cykeltunnel vid Vippärtsvägen finns dock inte med i planen. Trafikverket bedömer att de passager som föreslås i anslutning till cirkulationerna är tillräckligt trafiksäkra för att klara de behov som finns för skolbarn och andra. Dagens hållplatslägen kommer att bevaras och planhandlingarna har kompletterats med dessa.

Boende (2) på Äspereds skogsväg 48 vill ha en ordentlig övergång vid korsningen Vippärtsvägen - Gråbovägen - Äsperedsgatan. En passage som är säker måste finnas då man måste passera vägen för att nå grannar, vänner och busshållplatser.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Boende på Äspereds skogsväg 54 framför att det är avgörande att det byggs en övergång av något slag vid den nya vägen så att vi som bor i Äspered kan ta oss till expressbussens hållplats vid Ekeredsvägen. Eftersom ingen övergång är inritad i planen vill vi att den ritas in.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Boende utan angiven adress vill att den nya skolan som byggs blir en F-9 och att man anlägger en utomhusrink, modell mindre, för skridskor på vintern och inlines på sommaren. Idrott och aktiv fritid bör gynnas. Det måste finnas en totalt säker övergång för barnen.

Kommentar: Se kommentar ovan till Boende på Björkelundsvägen 3.

Kolonist (1) i Sörbacken påpekar vikten av att busshållplatsen inte försvinner vid Ekeredsvägen. Det är viktigt att dessa även görs trafiksäkra! Området består av över 100 stugor och ett stort antal ägs av personer (äldre damer) som inte har tillgång till bil.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (2) i Sörbacken menar att busshållplatsen kommer att ligga knepigt till utan övergångsställe eller bro/gång över. Det låter väldigt riskabelt med tanke på både boende på Gunnilse ås och kring Sörbacken där många inte bara åker kommunalt utan dessutom har små barn. En trygg hållplats önskas nära nuvarande vid Ekeredsvägen.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (3) i Sörbacken åker kollektivt. Enligt planen för väg 190 kommer det inte finnas något övergångsställe, gångbro eller liknande för att kunna komma till busshållplatsen. En lösning behövs på hur man ska ta sig över vägen utan att riskera livet.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (4) i Sörbacken är ordförande i Sörbackens koloniträdgårdsförening och bor i kolonistugan under säsongen som är mars-september. I området finns många som inte har tillgång till bil. Även många barnfamiljer som pendlar med buss. Viktigt för säkerheten är att det finns säker övergång för fotgängare.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (5) i Sörbacken har ingen bil och inget körkort och är helt beroende av bussen som stannar vid Ekeredsvägen. Vi behöver kunna komma över vägen och vi behöver vår hållplats!

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (6) i Sörbacken är orolig för att det inte ska finnas ett enkelt sätt att komma över den nya vägen. Ett rejält övergångsställe, en bro eller tunnel är något som borde prioriteras.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonister (7-8) i Sörbacken är bekymrade för det inte kommer finnas en busshållplats vid den nya rondellen där den nuvarande hållplatsen Ekeredsvägen ligger. Man är väldigt många som använder hållplatsen. Det är ett stort behov att denna hållplats ska vara kvar och att givetvis expressbussarna fortsätter att stanna! De hoppas även på en bra lösning på att lätt kunna ta sig över vägen vid hållplatsen.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Kolonist (9) i Sörbacken påpekar att det är viktigt hur man ska komma till busshållplatserna då det finns många äldre och barn. Idag är det 70-väg utan övergångsställe.

Kommentar: Se kommentar till Boende (1) på Äspereds skogsväg 48.

Skrivelse utan angiven adress framför synpunkten ”Ge faan i deee!”

Kommentar: Kan inte kommenteras.

Ändringar

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att gå vidare med förslaget.

Utöver mindre justeringar föreslås följande:

- Möjlighet införs att bygga en gångbro över väg 190 i anslutning till torget.
- Markanvändningen väster om kyrkan ändras från förskola och bostäder till begravningsplats. Förskolan flyttas västerut.
- Planområdet utökas med cirka 25 bostäder runt f d ålderdomshemmet öster om kyrkan.

Gunnel Jonsson
Planchef

Christer Persson
Distriktsarkitekt

Göteborgs Stad

Stadsbyggnadskontoret

Samrådsrets

Datum: 2015-05-19
Diarienummer: 386/12

Christer Persson
Telefon: 031-368 18 56
E-post: fornamn.efternamn@sbk.goteborg.se

Detaljplan för Gunnilse centrum inom stadsdelen Angered i Göteborg

Samrådsrets

Kommunala nämnder och bolag m fl

Fastighetsnämnden
Göteborg Energi AB (Fjärrvärme)
Göteborg Energi Gasnät AB
Göteborg Energi GothNet AB
Göteborg Energi Nät AB
Idrotts- och föreningsnämnden
Kretslopp och Vatten
Kulturnämnden
Lokalnämnden
Miljö- och klimatnämnden
Namnberedningen
Park- och naturnämnden
Räddningstjänsten Storgöteborg
Stadsdelsnämnden i Angered
Lokalsekretariatet
Trafiknämnden

Sakägare

Hämtas från fastighetsförteckningen
Fastighetsägare, Angered 1:126
Fastighetsägare, Angered 7:95
Fastighetsägare, Angered 7:126
Fastighetsägare, Angered 7:194
Fastighetsägare, Angered 7:197
Fastighetsägare, Angered 7:201
Svenska kyrkan i Göteborg
Smörvattnets Smf
TeliaSonera Sverige Net Fastigheter AB

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

Angered's församlingshem
Arrendator, Angered 1:30 m fl
Boende på Hultavägen 7

Statliga och regionala myndigheter m fl

Lantmäterimyndigheten
Länsordningspolisen
Länsstyrelsen
Skanova Nätplanering D3N
Trafikverket
Vattenfall Eldistribution AB
Västtrafik AB

Övriga

Handikappfören. Samarbetsorgan
Naturskyddsföreningen i Göteborg
Anonym utan angiven adress
Boende i Eriksbo
Boende i Johanneberg
Boende i Linnarhult
Boende i Olofstorp
Boende i Skärhamn
Boende i Vättlefjäll
Boende på Badvikshöjden 21
Boende (1-2) på Badviksvägen
Boende på Badviksvägen 70
Boende på Badviksvägen 71
Boende på Björkelundsvägen 3
Boende på Björkelundsvägen 4
Boende på Ekereds höjd 33
Boende på Ekeredsvägen 6
Boende på Ekeredsvägen 19
Boende på Hultavägen 44
Boende på Smörvattnevägen
Boende på Vippärtsvägen 34
Boende (1-2) på Äspereds skogsväg 48
Boende på Äspereds skogsväg 54
Boende utan angiven adress
Kolonister (1-9) i Sörbacken

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Ingemar Braathen
Arkitekt
010-22 44 366

ingemar.braathen@lansstyrelsen.se

Samrådsyttrande
2014-03-11

Diarienummer
402-2555-2014
Dossienummer
F 2216

Sida
1(6)

Stadsbyggnadskontoret
Göteborgs stad
sbk@sbk.goteborg.se

Förslag till detaljplan för Gunnilse centrum inom stadsdelen Angered i Göteborgs kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2014-01-22 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen
(PBL 2010:900)

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa / säkerhet eller miljö kvalitetsnormer måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Geoteknik

Statens Geotekniska Institut, SGI, har av Länsstyrelsen erhållit samråds-handlingen för yttrande. SGI:s yttrande begränsas till geotekniska säkerhets-frågor som ras, skred och erosion.

De geotekniska förutsättningarna varierar inom detaljplaneområdet enligt det geotekniska PM:et. 1 sydväst förekommer lera, i norr siltig sand, i nord-ost sand (där även sandtag bedrivits) som mot sydväst övergår i lera. Branta bergpartier finns på ömse sidor av dalgången.

I det geotekniska PM:et anges att det finns en separat handling "Marktek-nisk undersökningsrapport (MUR)/Geoteknik" daterad 20 13-07-05. Denna handling saknades i samrådsunderlaget och SGI har därför inte kunnat ta ställning till omfattningen av de fält- och laboratorieundersökningar som utförts och därigenom gjorda bedömningar av jordlagerförhållanden etc. Jordförhållandena varierar mycket och vi anser att det ska vara klart och redovisat gränser mellan områden med varierande jordlagerförhållanden samt fastmarksgränser.

För berggrund hänvisas till en bergteknisk besiktning "Bergteknisk besikt-ning för detaljplan, Gunnilse, delområde C", daterad 20 13-06-25, som skall ha utförts inom ett delområde av planen. Då även denna handling saknades kan vi inte ta ställning till gjorda bedömningar av risk för bergras blockned-fall eller om det finns andra delar i anslutning till planen som kan behöva värderas.

Stabiliteten har bedömts i en sektion som angetts utgå från Angereds kyrkväg. Läge på plan för denna sektion saknas och inga yttre belastningar finns angivna. Sektionen antar vi gäller för befintliga förhållanden. Jordagerförutsättningar och tänkt markanvändning varierar inom planområdet. Det finns slänter med lutning ca 1:10 inom flera delar av området, som vi antar inte är fastmark, samt även i anslutning till lokalgata ännu brantare partier. SGI anser därför att stabiliteten för hela planområdet ska vara beskrivet och klarlagt vara tillfredställande för avsedd markanvändning. Krävs eventuella stabilitetsförbättrande åtgärder ska dessa säkerställas i planen.

Brantstående slänter till sandtaget anges inte ha tillfredställande stabilitet. I planbeskrivningen anges att det med hänsyn till omgivande byggnader och anläggningars säkerhet krävs stabilitetshöjande åtgärder vid det före detta sandtaget. Det anges att åtgärder redan påbörjats för att tillgodose denna stabilitetsförbättring genom fyllning och återställande. Vi förutsätter därför att man innan antagande har säkerställt att stabiliteten är tillfredställande och att man i detta arbete även tar hänsyn till planerad markanvändning då inga anvisningar finns redovisade på plankarta.

På illustrationskarta redovisas dagvattendammar i nära anslutning till befintliga slänter. I planbeskrivningen redovisas för ett antal dammar och på plankarta finns angivet markanvändning Park damm. Vi anser att det bör verifieras att stabiliteten är tillfredställande för redovisning av dammar enligt illustrationen med hänsyn till omgivningspåverkan. Krävs eventuella åtgärder ska dessa säkerställas på ett plantekniskt lämpligt sätt i planen.

SGI ser ut geoteknisk aspekt möjlighet till detaljplaneläggning under förutsättning av ovanstående synpunkter beaktas.

SGI har inte granskat markmiljögeotekniska frågor inklusive radon.

Risk från farligt gods

Skyddsavstånd är ett bra sätt att minska konsekvenserna vid en olycka med farligt gods. Ett byggnadsfritt avstånd om minst 30 meter till transportled för farligt gods ska alltid eftersträvas. Enligt WSP kvalitativa riskbedömning för Gunnilse centrum, skulle ett skyddsavstånd av minst 40 meter helt eliminera risken från godstransporter. I denna plan kommer ny bebyggelse på ett betydligt kortare avstånd, som lägst ca 6 meter från väg 190.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att det görs ytterligare beräkningar av risknivå för planområdet för att se om det med hjälp av riskreducerande åtgärder går att komma ner till en risknivå som kan anses som acceptabel. Länsstyrelsen välkomnar därför att riskutredningen kompletteras. Även Trafikverket påpekar i sitt yttrande att risker behöver utvärderas ytterligare och påpekar att eventuella olycksskydd i anslutning till väg 190 behöver studeras i samråd med Trafikverket.

Länsstyrelsen anser dock att en kompletterande riskutredning borde varit genomförd innan samrådet. Det är önskvärt att det redan i samrådsskedet

ges en bild av vilka åtgärder som är nödvändiga för att åstadkomma en acceptabel risknivå.

I Gråbo finns företaget Gråbo Dynamit. Företagets verksamhet är klassat som farlig verksamhet enligt bestämmelserna i 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Även EPC Group hanterar explosiva ämnen. Transporteras explosiva ämnen till och från företagen? Sker dessa transporter på väg 190 som är en sekundär led för farligt gods och där transporter av explosiver inte är tillåtna i Göteborg? Detta behöver i så fall vägas in i den kompletterande riskutredningen.

De skyddsåtgärder som kommer att föreslås i riskutredningen behöver inarbetas i planen.

Trafikbuller

Bullernivåerna förväntas till stor del bli acceptabla genom att en 3,5 mete hög bullerskärm sätts upp längs med väg 190. På större delen av sträckan har detta angetts som en planbestämmelse (skydd₁) vilket är bra men höjden på skärmen behövs även skrivas in. Det saknas dock en tydlig utredning som visar på hur bullersituationen ska klaras för bostäder vid rondellen i nordöstra delen av planområdet. Den nu presenterade bullerutredningen överensstämmer inte med planen, bl.a. så har fler skärmar satts upp i bullerutredningen än vad som finns med på plankartan. Eventuell kommer bullerskärm även krävas vid bostäder som ligger i anslutning till rondellen och Angereds Kyrkväg. En kompletterande bullerutredning behöver genomföras och av utredningen ska framgå vilket prognosår och vilka trafikmängder man räknat med.

Trafikverket anser i sitt yttrande att riktvärdena, som finns för trafikbuller och som anges i regeringens proposition 1996/97:53, ska följas vid planering av bebyggelse och menar att kommunen vid avsteg övertar ansvaret för bullerstörningen. Länsstyrelsen stöder Trafikverkets synsätt men anser inte att planområdets belägenhet motiverar avsteg från gällande riktvärden för trafikbuller.

Miljö kvalitetsnormer

Lärjeån omfattas av miljö kvalitetsnormer dels för vattenstatus men även för Fisk- och musselvatten för Göta Älv. I underlaget ska det framgå om det innebär en negativ påverkan för laxfiskvatten. Om bedömningen är att det inte blir någon påverkan ska det framgå mot vilken bakgrund denna bedömning görs. Lärjeåns avrinningsområde är omfattande och sett i ett större perspektiv så måste bedömningen om planens påverkan sättas i relation till andra påverkanskällor, en så kallad kumulativ bedömning. Den kumulativa bedömningen krävs för att klargöra den faktiska påverkan på Natura 2000-området och MKN för vatten.

Dagvatten

I dagvattenutredningen bedömer man att MKN för vattenförekomsten Lärjeån inte påverkas negativt men det saknas på vilken grund en sådan bedömning gjorts.

I planförslaget och på plankartan framgår det att kommunen föreslår ett flertal dagvattenlösningar, vilket är positivt. Det saknas en redogörelse för samtliga dagvattenanläggningar som planeras genomföras i förhållande till de förslag som ges i bilaga 2 dagvattenutredningen. Dagvattenutredningen ska kompletteras med tydliga och jämförande beräkningar av avrinningen före och efter genomförd detaljplan. Idag går det inte tydligt utläsa hur mycket avrinningen beräknas öka. Beräkningarna ska även göras för de föreslagna dagvattenlösningar som kommunen planerar. Det framgår inte om samtliga lösningar genomförs eller om man i dagvattenutredningen utgått ifrån att i princip alla föreslagna lösningar genomförs. Kommunen måste förtydliga om några befintliga diken eller bäckar måste kulverteras. Öppna diken och bäckar ska prioriteras.

Trafikverket påpekar att en dagvattendamm finns placerad strax söder om viadukten över den planerat omlagda väg 190, i planen betecknad med PARK damm, är en del av den nya vägens funktion. Länsstyrelsen anser att planens dagvattenhantering ska omfatta även dagvatten från vägområdet.

Råd enligt 2 kap. PBL

Naturmiljö

Natura 2000 – Lärjeån

Rening av dagvatten är en central och viktig fråga då recipienten är Natura 2000-området Lärjeån. Vi noterar att dagvattenutredningen bedömer att ”omfattande behandling” av dagvattnet krävs. Det bör finnas en planbestämmelse om krav på gröna tak inom bostadsområden. Ytterligare ytor bör tillgängliggöras för dagvattenlösningar i det fall det visar sig att de planerade anläggningarna inte är tillräckliga.

Art- och biotopskydd

Jordbruksmark tas i anspråk. I samrådsunderlaget nämns i allmänna ordalag vad det generella biotopskyddet innebär. Det går inte att utröna om några biotopskyddade objekt kommer att påverkas av detaljplanens genomförande. Länsstyrelsen noterar att det inom planområdet finns ett flertal stenmurar. Planhandlingarna nämner även en våtmark. Ett flertal öppna diken förekommer dessutom inom planområdet.

Planhandlingarna behöver kompletteras med en tydligare beskrivning av vilka biotopskyddade objekt som kommer att påverkas, hur de kommer att påverkas samt vilka skyddsåtgärder/anpassningar som kan minimera denna påverkan. Biotopskyddsdispens bör sökas tidigt i planprocessen så att eventuella kompensationsåtgärder kan arbetas in i planen. Vid en eventuell ansökan om dispens ska särskilt skäl anges; kommunen bör redogöra för allmänintresset av att detaljplan Gunnilse centrum får genomföras.

Våtmarken och de öppna dikena som finns inom planområdet kan mycket väl fungera som fortplantnings- och övervintringsplatser för fridlysta groddjur. En naturinventering under groddornas lekperiod måste genomföras. Inventeringen ska även belysa eventuellt förekommande arters krav på landmiljöer och vad ett genomförande av detaljplanen innebär för arternas bevarandestatus. Resultatet av groddinventeringen ska möjliggöra en bedömning av detaljplanens förenlighet med artskyddsförordningen (4 och 6 §§).

Kulturmiljö

Vid en arkeologisk utredning som utfördes i september 2013 inom föreslaget detaljplaneområde påträffades en tidigare okänd fornlämning, benämnd som NY 1

För denna fornlämning kommer Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid en eventuell exploatering av detta område att ställa krav på en arkeologisk förundersökning.

Det är också viktigt att fornlämningen och dess utbredning markeras på plankartan.

Markföroreningar

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har genomförts och man kan konstatera att delar av området är förorenat av en f.d. deponi/skothantering. Länsstyrelsen har information om att det finns eller har funnits en grafisk industri den nordöstra delen av området. Eventuella schaktningsarbeten i detta område bör föregås av en markmiljöundersökning.

Synpunkter övrigt

Länsstyrelsen noterar att två områden i planområdets nordöstra del givits markanvändningen BCE₁P respektive BE₁P. Länsstyrelsen anser att markanvändningen B Bostäder är överflödigt och, mot bakgrund av närheten till led för farligt gods och att områdena är utsatta för bullerstörning, olämpligt i dessa områden.

Trafikverket påpekar i sitt yttrande över planen att området betecknat GENOMFART bör innehålla en illustration över den nya dragningen av väg 190 inklusive slänter och bullervallar så att planen blir lättare att tolka.

Det är i sammanhanget viktigt att detaljplanen stäms av mot vägplanen innan detaljplanen förs till antagande.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt.

Beredning

Inför Länsstyrelsens bedömning i ärendet har Länsstyrelsens sakenheter och berörda statliga sektorsföreträdare beretts tillfälle att lämna synpunkter vid Länsstyrelsens beredningsmöte för samhällsbyggnadsärenden den 2014-02-15. Ärendet har handlagts av Ingemar Braathen och granskats av Roger

Lind. Vad som angivits ovan gäller som statens samlade myndighetsuppfattning vid en avvägning mellan olika framförda synpunkter.

Ingemar Braathen

Roger Lind

Detta dokument är digitalt signerat i Länsstyrelsens diariesystem

Kopia till:

SGI – carina.hulten@swedgeo.se

Länsstyrelsen/

ESS – bodil.samuelsson@lansstyrelsen.se

Miljöskydd – lena.niklasson@lansstyrelwen.se

Vattenvård – Teresia.holmberg@lansstyrelsen.se

Naturvård – martin.goblirsch@lansstyrelsen.se

Kulturmiljö – leif.g.johansson@lansstyrelsen.se